

RMO Jaakkola Henri(VM)

11.01.2019
JULKINEN

Asia

**Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan keskuspankille:
Kolmas edistymiskertomus järjestämättömien lainojen vähentämisestä ja riskin vähentämiseksi toteutettavista lisätoimenpiteistä pankkiunionissa**

Kokous

U/E/UTP-tunnus

E 12/2018 vp, EJ 11/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 28. marraskuuta 2018 järjestämättömien lainojen vähentämistä ja riskin vähentämiseksi toteutettavia lisätoimenpiteitä pankkiunionissa koskevan kolmannen edistymiskertomuksensa (COM(2018) 766 final), joka liittyy neuvoston 11. heinäkuuta 2017 hyväksymään järjestämättömien lainojen (NPL, *Non-Performing Loans*) vähentämistä koskevaan toimintasuunnitelmaan. Tiedonanto täydentää niin ikään 28. marraskuuta 2018 hyväksyttyä pääomamarkkinaunionin edistymiskertomusta. Tiedonanto oli panos 13.-14. joulukuuta pidettyyn Eurooppa-neuvoston kokoukseen ja eurohuippukokoukseen.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti saavuttivat joulukuussa 2018 poliittisen yhteisymmärryksen vakavaraisuusasetuksen muutoksesta, joka on ensimmäinen kahdesta komission maaliskuussa 2018 antamasta järjestämättömien lainojen toimintasuunnitelmaan liittyvästä lainsäädäntöehdotuksesta (ns. NPL-paketti). Toinen NPL-paketin ehdotus on luotonhallinnoijia, luotonostajia ja vakuuksien realisointia koskeva direktiiviehdotus, joka on vielä neuvoston työryhmän käsittelyssä.

Suomen kanta

Suomi tukee järjestämättömien luottojen ongelman ratkaisemiseksi tehtäviä toimenpiteitä. Järjestämättömien luottojen ongelmien selkeä vähentyminen erityisesti niissä jäsenvaltioissa, jossa ne ovat edelleen korkealla tasolla ja siten pelikentän tasaaminen on Suomelle yksi pankkiunionissa etenemisen edellytyksistä.

Suomi painottaa, että vastuu järjestämättömien luottojen hoitamisesta ja vakavaraisuusvaatimusten noudattamisesta kuuluu ensisijaisesti asianomaisille pankeille. Suomi korostaa myös tehokkaan valvonnan roolia pankkien riskienhallinnan ja ongelmalainoihin tehtävien asianmukaisten luottotappiovarauksien osalta. Suomi katsoo, että erityisesti järjestämättömien luottojen jälkimarkkinoiden kehittäminen on tärkeää ja tukee ylipäätään kaikkia mahdollisimman pitkälti markkinaehtoisuuteen perustuvia ratkaisumalleja.

NPL-paketin lainsäädäntöehdotuksia koskevat kannat on kuvattu valtioneuvoston kirjelmässä U 27/2018 vp.

Pääasiallinen sisältö

EU:n pankkien järjestämättömien lainojen kokonaismäärä on laskenut 1,2 prosenttiyksikön vuosivauhdilla 3,4 prosenttiin ja merkittävien laitosten osalta lähes yhdellä prosenttiyksiköllä 4,4 prosenttiin vuoden 2018 toisella vuosineljänneksellä. Luottotappiovarausten suhde ongelmaluottoihin on noussut vastaavasti 59 prosenttiin. Järjestämättömien lainojen keskimääräinen osuus on EU:ssa palaamassa kriisien jälkeiselle tasolle talouskasvun ja jäsenmaissa tehtyjen toimenpiteiden myötä.

Vaikka järjestämättömien lainojen osuus on kääntynyt laskuun lähes kaikissa jäsenvaltioissa, se kuitenkin vaihtelee eri jäsenvaltioiden välillä 0,6 prosentista 44,9 prosenttiin. Järjestämättömien lainojen suuri määrä on edelleen merkittävä haaste tietyissä jäsenvaltioissa. Järjestämättömien lainojen kokonaismäärä unionissa on myös edelleen 820 miljardia euroa ja ne muodostavat yhä riskin talouskasvulle ja rahoitusvakaudelle. Järjestämättömien lainojen vähentämisen nopeuttamista haittaavat rakenteelliset esteet, joita ovat muun muassa velkajärjestelyjen, maksukyvyttömyysmenettelyjen ja velanperinnän järjestelyjen hitaus ja vaikea ennakoitavuus.

Yleisesti ottaen ympäristö, jossa pankit voivat selvittää järjestämättömät lainansa, on kehittynyt myönteiseen suuntaan kriisin jälkeen. Lisäksi järjestämättömiä lainoja koskevan palveluntarjonnan markkinat ovat selvästi kasvaneet ja kehittyneet koko Euroopassa. Komission mukaan aidosti kestävä ratkaisun löytäminen järjestämättömien lainojen ongelmaan vaatii kuitenkin lisäpanosta innovatiivisiin ja yhteistyöhön perustuviin lähestymistapoihin.

Toistaiseksi toteutetut toimenpiteet ovat kohdistuneet pääasiassa vakuudellisiin järjestämättömiin lainoihin. Suuri määrä jäljellä olevasta riskistä koostuu järjestämättömistä lainoista suuryrityksille ja pk-yrityksille erityisesti jäsenvaltioissa, joissa järjestämättömät lainat ovat johtuneet pikemminkin talouden taantumasta kuin kiinteistömarkkinoiden kriisistä.

Edistyminen neuvoston toimintasuunnitelman toteuttamisessa

Komissio katsoo, että merkittävää edistystä on tapahtunut kohti toimintasuunnitelman täysimääräistä täytäntöönpanoa. Toimintasuunnitelman toimenpiteistä on saatettu päätökseen:

- järjestämättömien lainojen luottotappiovarauksia koskevien olemassa olevien valvontavaltuuksien tulkinta EU-lainsäädännössä
- mahdollisten riittämättömien tappiovarausten vähentäminen automaattisten ja aikaan sidottujen varausten avulla
- järjestämättömiä lainoja koskevien yhteisen valvontamekanismin suuntaviivojen ulottaminen pieniin pankkeihin
- järjestämättömien saamisten hallintaa koskevien EU:n suuntaviivojen hyväksyminen
- pankeilta edellytettävien lainaa koskevien tietojen parantaminen niiden rahoitustoiminnan luottovastuissa
- luonnos kansallisten omaisuushoitoyhtiöiden toteuttamiseksi
- järjestämättömien lainojen jälkimarkkinoiden kehittäminen
- vakuusvelkojien suojan parantamisen mahdollisuutta koskeva lisäanalyysi.

Toimintasuunnitelman toimenpiteistä toteutumassa ovat:

- uudet suuntaviivat pankkien lainanantoon ja -valvontaan sekä sisäiseen hallintaan
- makrovakautta koskevien lähestymistapojen kehittäminen järjestämättömien lainojen kertymien estämiseksi tulevaisuudessa
- parannetut omaisuuserien laatua ja järjestämättömiä lainoja koskevat julkistamisvaatimukset
- järjestämättömiä lainoja koskevan datainfrastruktuurin vahvistaminen ja järjestämättömiin lainoihin keskittyvien transaktioalustojen ottaminen harkintaan.

Käynnissä olevia toimenpiteitä ovat:

- lainojen perintäjärjestelyjä (mukaan lukien maksukyvyttömyyttä) koskevan vertailuanalyysin käytännöt pankkivelkojen näkökulmasta
- maksukyvyttömyyteen liittyvien ongelmien painottaminen eurooppalaisen ohjausjakson aikana.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö

Eduskuntakäsittely

SuV

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Toimenpidekokonaisuuden taloudellisia vaikutuksia on kuvattu tarkemmin lainsäädäntöehdotusten yhteydessä. Seurantaraporteissa kuvataan ajankohtaista tilannetta järjestämättömien lainojen toimintasuunnitelman toteuttamisen osalta.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission tiedonanto Euroopan parlamentin, neuvostolle ja Euroopan keskuspankille: Kolmas edistymiskertomus järjestämättömien lainojen vähentämisestä ja riskin vähentämiseksi toteutettavista lisätoimenpiteistä pankkiunionissa (COM(2018) 766 final)

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse järjestämättömiin vastuisiin liittyvien kattamisen vähimmäisvaatimuksista (COM(2018)134 final)

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi luoton hallinnoijista, luoton ostajista ja vakuuksien realisoimisesta (COM(2018)135 final)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO, EU-avustaja Henri Jaakkola, puh. 050 443 4653
etunimi.sukunimi@vm.fi

EUTORI-tunnus

EU/2018/1799

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
